

Veilig werken langs de weg

Werken langs de openbare weg – bijvoorbeeld bij het snoeien of rooien van bomen – is niet zonder risico. Om de veiligheid van wegwerkers én weggebruikers te waarborgen moeten daarom voldoende maatregelen genomen worden. In het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens, de Wegenverkeerswet en de Arbowet staan hiervoor aanwijzingen. CROW, het nationaal centrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur heeft dit in praktische richtlijnen vertaald. Hoe is de veiligheid bij het werken langs de weg goed te organiseren?

1 Maak vooraf goede afspraken tussen wegbeheerder, opdrachtgever en werkgever

Voorafgaand aan de werkzaamheden moeten tussen opdrachtgever en opdrachtnemer duidelijke afspraken worden gemaakt over het werken langs de weg. Het kan soms nodig zijn om een Veiligheids- en Gezondheidsplan (V&G-plan) op te stellen. Stem de afspraken af op de feitelijke situatie:

- Neem een goede risico-inventarisatie van de werkplek als basis:
 - Welk werk moet er gebeuren, zijn er bijzonderheden (zoals vallend hout, uitrijdend werkverkeer, machines met grote draaicirkel)?
 - Wat zijn de omstandigheden op de locatie: verkeerssituatie, verkeersdrukte, soort verkeer, specifieke zaken zoals een kruispunt, oversteekplaats voor voetgangers, nabijheid van schoolgaande kinderen?
 - Wat is het tijdstip en de tijdsduur, welke risico's levert dit op en zijn deze te vermijden (bijv. werk uitvoeren op minder druk tijdstip)?
- Stel vervolgens vast welke maatregelen genomen moeten worden, zoals verkeersomleiding, bebording, afzettingen, aanpassing van rijroutes. Stel duidelijk op schrift wie welke maatregelen neemt, maak als dat behulpzaam is een tekening / figuur, waar de situatie ter plekke en de verkeersmaatregelen op staan aangegeven.
- Kies voor het werk een handig tijdstip op de dag, met zo weinig mogelijk verkeersdrukte.
- Licht – als dit nodig is – andere partijen, zoals politie, omwonenden en/of de plaatselijke media in over de werkzaamheden langs de weg.

TIP: besteed het werk uit aan een gespecialiseerd bedrijf, als u zelf onvoldoende expertise in huis heeft om de juiste veiligheidsmaatregelen te treffen!

2 Bereid het werk goed voor

- Houdt door een goede voorbereiding het eigenlijke werk (en dus de verkeersoverlast) zo kort mogelijk.
- Maak een overzichtslijst van de benodigde borden en afzettingen en zorg dat de materialen tijdig op de werkplek aanwezig zijn.
- Zorg dat alle medewerkers een cursus "Veilig werken langs de weg" hebben gevolgd.
- Geef hen voorafgaand aan het werk een goede instructie (welke situatie treffen zij aan, welke maatregelen er nodig zijn, EHBO-voorzieningen e.d.).
- Zorg voor een duidelijke taakverdeling.

Wegbeheerder en werkgever samen verantwoordelijk

Wegbeheerder of eigenaar, opdrachtgever, aannemer, werkgever en werknemer zijn samen verantwoordelijk voor de veiligheid van medewerkers, maar ook van weggebruikers en voorbijgangers. Dat geldt voor het werken langs de openbare weg, langs particuliere wegen als ze zijn opengesteld voor openbaar verkeer, (bijvoorbeeld een weg over een vrij toegankelijk landgoed of bos), maar ook voor werk bij particuliere (bos)wegen. Vanwege zijn zorgplicht over de weg moet de wegbeheerder er voor zorgen dat de weggebruiker deze weg veilig kan gebruiken tijdens de werkzaamheden op of naast de weg. Hij moet toestemming geven voor het werk en bepaalt welke tijdelijke maatregelen noodzakelijk zijn voor alle zaken die bij het werk horen: van de noodzakelijke verkeersmaatregelen tot bijvoorbeeld afspraken over het opslaan van houtstapels. De werkgever moet er voor zorgen dat hij zijn werknemers een zo veilig mogelijke werkplek biedt, en de werknemers goed (laten) instrueren. De werknemer moet aanwijzingen zorgvuldig opvolgen.

CROW-richtlijn 96 b

Een goed hulpmiddel bij de voorbereidingen is de CROW-publicatie 96b ('Maatregelen bij werk in uitvoering op niet-autosnelwegen en wegen binnen de bebouwde kom'). De richtlijn beschrijft minimale maatregelen; in bijzondere situaties zijn extra maatregelen noodzakelijk. De Inspectie SZW houdt de maatregelen, beschreven in de CROW-publicatie, aan als 'laatste stand der techniek' bij het beheersbaar maken van het aanrijdgevaar: is er sprake van een 'veilige werkplek'? De publicatie heeft de status van richtlijn. Gebruikers mogen ervan afwijken: mits goed onderbouwd en gemotiveerd en mits het veiligheidsniveau niet lager is dan met de CROW-richtlijn bedoeld wordt.

3 Zorg voor goede verkeersmaatregelen

Het kan nodig zijn om het verkeer te reguleren of om te leiden. Soms is bebording voldoende.

- Zorg er altijd voor dat verkeersdeelnemers in één oogopslag (en ruim op tijd) kunnen zien wat de gewijzigde verkeerssituatie is, zodat zij goed kunnen reageren. Houd ook rekening met houtstapels, uitstekende takken, vallend hout e.d., maar ook met de werkzaamheden bij machines (bijv. versnipperaars) en aan- en afrijdend verkeer.
- Houd bij het werken langs de weg een 'obstakelvrije zone' aan: een ruimte 'zonder obstakels' langs de weg, die weggebruikers voldoende vrij uitzicht geeft en ruimte om uit te wijken als dit nodig is (langs fietspaden en langs 30 km/u wegen 1,50 m en langs 60 km/u wegen: 3,00 m).
- Gebruik de eigen tekening (eventueel met behulp van informatie uit het CROW-handboek) voor de juiste borden en de wijze van plaatsen. Plaats bij aanvang van het werk de buitenste borden als eerste (en de borden dichtbij het werkvak als laatste). Gebruik alleen schone en onbeschadigde borden.
- Richt de werkplek goed in en zorg ervoor dat alles stevig staat.
- Zet, als er dicht langs de weg wordt gewerkt, een goede langsafzetting met verkeerskegels of geleidebakens neer, zodat medewerkers niet ondoordacht vanuit de werkruimte de verkeerszone in kunnen stappen. Zorg voor voldoende veiligheidsruimte waarin niet gewerkt mag worden.
- Stel als er slecht weer op komst is bepaalde werkzaamheden uit.
- Check of de bebording 's nachts en bij slecht zicht altijd zichtbaar is (bijv. uitgerust met zichtbaarheidsmateriaal).

4 Blijf alert tijdens de uitvoering en zorg voor een snelle afronding

- Zorg dat medewerkers met signaalkleding altijd goed zichtbaar zijn. Bij werken langs de weg is dat wettelijk verplicht. Signaalkleding moet voldoen aan NEN-EN 471, klasse 2 en 3, en moet gesloten gedragen worden.
- Laat medewerkers altijd voorafgaand aan het werk controleren of alle benodigde (veiligheids-)materialen (borden, afzettingen e.d.) aanwezig zijn. Overleg met de leiding als dit niet het geval is.
- Voorkom onnodig oponthoud door te werken met goed onderhouden machines en gereedschappen. Zorg ook voor voldoende reservegereedschappen of reserve-onderdelen ter plekke.
- Laat gereedschappen en machines niet onbeheerd in het werkvak achter tijdens pauzes of 's nachts. Controleer bij terugkeer of afzettingen en bebording nog compleet en in orde zijn.

Meer informatie

Arbocatalogus Bos en Natuur:

www.arbocatalogusbosenatuur.nl

CROW, nationaal centrum voor verkeer, vervoer en infrastructuur: www.crow.nl/wiu

AI-bladen: www.boschap.nl zoals veilig stapelen van rondhout, veilig werken in de buurt van kabels en leidingen.